

College van het Openbaar Ministerie stelt jaarstatistiek 2016, 2017 en 2018 van de correctionele parketten voor

Persconferentie 22 november 2019

Het College het Openbaar Ministerie publiceert vandaag de jaarstatistiek 2016, 2017 en 2018 van de correctionele parketten bij de rechtbanken van eerste aanleg. Deze jaarstatistieken bieden een kwantitatief overzicht van de instroom, uitstroom en stock. U kan de jaarstatistieken raadplegen op www.om-mp.be/stat.

Tussen 2009 en 2018 daalde de instroom van de strafzaken op de correctionele parketten met 25%. De meest markante daling heeft betrekking op de misdrijven 'diefstal en afpersing' (-41%), die ongeveer, naargelang van het betrokken jaar, een kwart van het instroomvolume uitmaken. Niettemin laat deze tendens zich ook opmerken in 'financiële zaken', 'economische aangelegenheden', 'openbare orde en openbare veiligheid', 'milieu en stedenbouw', 'slagen en verwondingen' en 'openbare trouw'. In tegenstelling tot deze daling vertoont de instroom in een aantal specifieke materies, zoals 'mensenhandel', 'volksgezondheid', 'georganiseerde misdaad', 'informaticabedrog', 'witwassen', 'ontucht en seksuele uitbuiting', 'landbouw, jacht, visvangst en dierenbescherming', of 'aanranding en verkrachting' dan weer een stijgende tendens.

Het aantal door de correctionele parketten tussen 2009 en 2018 afgesloten zaken kende net als de instroom een daling van 28%. Deze evolutie doet zich niet alleen voor wat het aantal door een zonderevolgstelling afgesloten zaken betreft (-33%), maar ook op het vlak van de rechtstreekse dagvaardingen (-14%) en de inonderzoekstellingen afgesloten door een vaststelling van de zaak voor de raadkamer met het oog op de regeling van de rechtspleging (-22%). Het aantal betaalde minnelijke schikkingen en succesvol voltooide bemiddelingen in strafzaken kent een stijging vanaf 2012 (ook al was er een daling in 2015). Het aantal pretoriaanse probaties is verdubbeld tussen 2016 en 2018.

Eind 2018 was er tot slot 4% hangende zaken (stock) minder bij de correctionele parketten in vergelijking met 2009.

De aanzienlijke daling van de instroom en de uitstroom wordt in belangrijke mate verklaard door wijzigingen in de werkprocessen, al kan evengoed een daling van het aantal door de politie opgestelde processen-verbaal vastgesteld worden. De op het niveau van de correctionele parketten vastgestelde daling hield evenwel geen vermindering van de werklust in, want, eerst en vooral, zijn de materies waarin het aantal zaken toeneemt doorgaans diegene met verhoudingsgewijs een hogere graad van complexiteit en soms een internationaal aspect (zoals cybercriminaliteit, zedenzaken en volksgezondheid, georganiseerde misdaad, mensensmokkel...). Daarnaast nam het aantal zaken waaraan de parketten gevolg hebben gegeven (vervolgving of alternatieve maatregelen) aanzienlijk toe (+28% tussen 2009 en 2018). Tot slot moesten de verschillende geledingen van het Openbaar Ministerie functioneren met een verminderde bezettingsgraad en middelen.

Daling van de instroom, de uitstroom en de stock

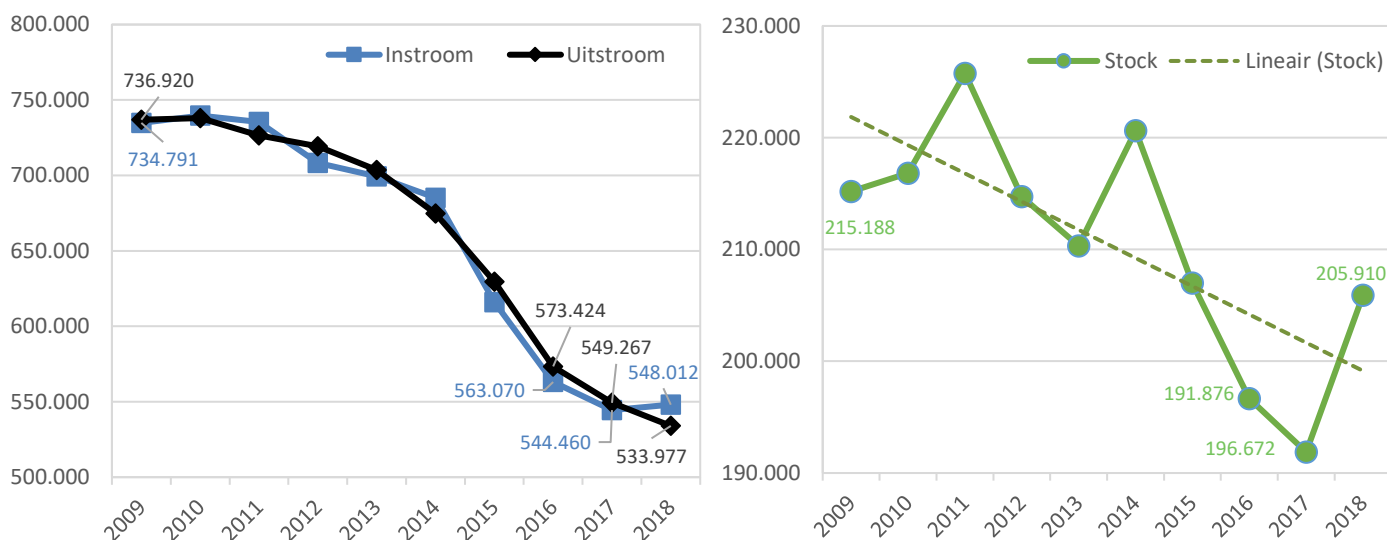
De afgelopen jaren is de instroom van nieuwe en heropende strafzaken op de correctionele parketten gedaald van 734.791 zaken in 2009 naar 548.012 zaken in 2018, zijnde een terugval met ongeveer 25%. Deze daling was zowel tussen 2014 en 2015 (-10%) als tussen 2015 en 2016 (-9%) het sterkst.

Het aantal strafzaken dat jaarlijks door de correctionele parketten wordt afgesloten, evolueert min of meer gelijk met de evolutie van de instroom. Tussen 2009 en 2018 daalde het aantal afgesloten dossiers van 736.920 naar 532.384 (-28%). Deze terugval is het sterkst tussen 2015 en 2016 (-9%).

Uit de figuur 1 blijkt dat de uitstroom van de correctionele parketten tussen 2009 en 2018 voor de meeste jaren hoger lag dan de instroom, met uitzondering van 2011, 2014 en 2018, waar hij lager was. Tijdens de andere jaren sloten de parketten dus meer zaken af dan zij er ontvingen.

Eind 2018 waren 205.910 zaken hangend bij de correctionele parketten, wat neerkomt op 4% minder dan eind 2009 (daling voorgesteld door de groen gestreepte trendlijn in figuur 2), waar 215.188 zaken geteld werden die nog in behandeling waren. De achterstand op de parketten vertoonde dus een dalende trend. We merken op dat de stock tussen 2017 en 2018 wel gestegen is (+7%).

Figuren 1 & 2: Evolutie van de instroom en de uitstroom, alsook de stock van hangende zaken in de correctionele parketten op 31/12

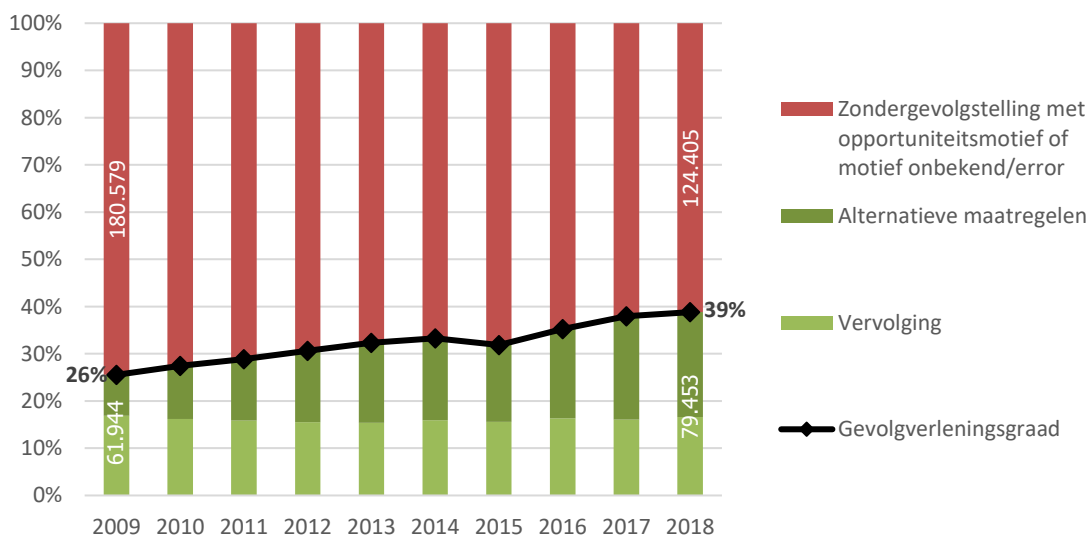

De daling van de correctionele instroom bracht evenwel geen vermindering van de werklast met zich mee. Enerzijds lieten meerdere veranderingen de correctionele parketten toe om meer van de beschikbare middelen in te zetten voor de zaken waarin het mogelijk is om een gevolg te verlenen. Anderzijds hebben de zaken vaker betrekking op complexe materies, waardoor noodzakelijkerwijs per zaak meer middelen moesten ingezet worden.

De veranderingen die de instroom beïnvloeden, hebben ook hun impact op de afsluitende beslissingen en dus de samenstelling van de uitstroom. Een gevolg is dat het aantal zondergevolgstellingen met opportunitetsmotief sterk gedaald is (-31%, van 180.579 in 2009 naar 124.405 zaken in 2018), zoals de figuur 3 hierna toont. Daarentegen steeg tegelijkertijd het aantal zaken waarin het parket een gevolg (vervolgving of alternatieve maatregelen¹) kon geven beduidend, van 61.499 in 2009 naar 79.435 in 2018 (+28%). De daling van de instroom liet met andere woorden toe om meer te reageren op de vastgestelde strafbare feiten.

Wanneer de verhouding berekend wordt van het aantal vervolgingen en alternatieve maatregelen tot het totaal van de vervolgbare zaken (de som van het aantal zondergevolgstellingen met opportunitetsmotief, alternatieve maatregelen en vervolgingen), dan bekomt men de gevolgverleningsgraad die een indicatie geeft van de mate waarin het Openbaar Ministerie aan zaken gevolg heeft gegeven. Zoals uit de figuur hieronder blijkt, konden de correctionele parketten hun gevolgverleningsgraad doen toenemen van 26% in 2009 tot 39% in 2018.

Figuur 3: Evolutie van de gevolgverleningsgraad en de verhoudingen van de zondergevolgstellingen met opportunitetsmotief, de alternatieve maatregelen (pretoriaanse probaties, administratieve sancties, betaalde minnelijke schikkingen en voltooide bemiddelingen in strafzaken) en de vervolgingen (rechtstreekse dagvaardingen en de vaststellingen voor de raadkamer met het oog op de regeling van de rechtspleging).

Wanneer de daling van de instroom kwalitatief bekeken wordt, dan blijkt bovendien dat de daling vooral plaatsvond in de materies die verhoudingsgewijs minder ingewikkeld zijn en bijgevolg geen al te grote werklast betekenen op het vlak van onderzoek en kwalificatie. De materies waarin het aantal zaken toeneemt, zijn daarentegen diegene met verhoudingsgewijs een hogere graad van complexiteit (zoals cybercriminaliteit, zedenzaken, volksgezondheid, georganiseerde misdaad, mensensmokkel...). Zaken met betrekking tot complexe materies, vaak ook met een internationaal aspect, die een grotere werklast inhouden, kwamen bijgevolg in de plaats van zaken over materies die relatief standaard zijn.

¹ De term 'Vervolging' omvat de rechtstreekse dagvaardingen en de vaststellingen voor de raadkamer met het oog op de regeling van de rechtspleging. 'Alternatieve maatregelen' bevat de pretoriaanse probaties, de administratieve sancties, de betaalde minnelijke schikkingen en de voltooide bemiddelingen in strafzaken.

Tot slot moesten de verschillende geledingen van het Openbaar Ministerie in de periode 2014-2018 functioneren met verminderde middelen omdat de bezettingsgraden van de kaders beperkt werden tot 90% voor de magistraten en 87% voor het administratief personeel. Deze percentages werden bovendien niet in alle parketten gehaald.

De voornaamste verandering, die grotendeels de verklaring vormt van de daling van de instroom en de uitstroom en toeliet om middelen vrij te maken, betreft wijzigingen in de werkprocessen waardoor er minder zaken geopend worden op de correctionele parketten die vooral een administratieve belasting vormden.

De belangrijkste daarvan is het in werking treden van de herziening van de omzendbrief COL8/2005² van het College van procureurs-generaal op 1 april 2015. Deze omzendbrief voorziet in een meer autonoom beleid voor de politiediensten en bepaalt het toepassingsgebied en de modaliteiten van de vereenvoudigde processen-verbaal (VPV) en de ambtshalve politionele onderzoeken (APO). Daarenboven nam de autonomie eveneens toe op het niveau van de regio's en de gemeenten met, onder andere, de ontwikkeling van de administratieve sanctie. Bijgevolg resulteren sommige soorten inbreuken slechts zelden in de opening van een nieuwe zaak op de correctionele parketten.

Een voorbeeld daarvan is de creatie van het type proces-verbaal 'APO onbekende dader' door die herziening. Processen-verbaal (binnen de modaliteiten van de herziene omzendbrief) waarin er na het beëindigen van het APO geen verdachte kon geïdentificeerd worden en waaraan het Openbaar Ministerie dus geen gevolg kan geven, worden door de politie geklasseerd als 'APO onbekende dader' en geven geen aanleiding tot het openen van een nieuwe zaak bij het parket. Deze wijziging ziet men weergegeven in de afsluitingen van het onderzoek voor de technische reden 'onbekende dader', die daalden van 167.559 zaken in 2009 naar 85.863 zaken in 2018 (-49%).

Een ander voorbeeld zijn de processen-verbaal waarbij de verdachte niet kon gevat worden en overgegaan wordt tot een seining van de dader. De omzendbrief COL 8/2005 laat toe dat in dergelijke gevallen een vereenvoudigd proces-verbaal wordt opgesteld. Dit verklaart mede waarom het aantal seiningen van de dader daalde van 9.581 in 2009 naar 5.616 in 2018 (-41%).

Ook worden er veel minder financiële zaken geopend op de correctionele parketten. Als gevolg van wijzigingen in de registratiewijze door de omzendbrief COL12/2015² kunnen financiële zaken die enkel burgerlijke materies betreffen sinds 1 januari 2016 onderscheiden worden van financiële zaken waarin ook of enkel een strafrechtelijk luik is. Die burgerlijke zaken worden niet geteld als instroom op de correctionele parketten. Hierdoor daalde het aantal instromende financiële zaken van 23.211 in 2015 naar 12.599 in 2016 (-46%).

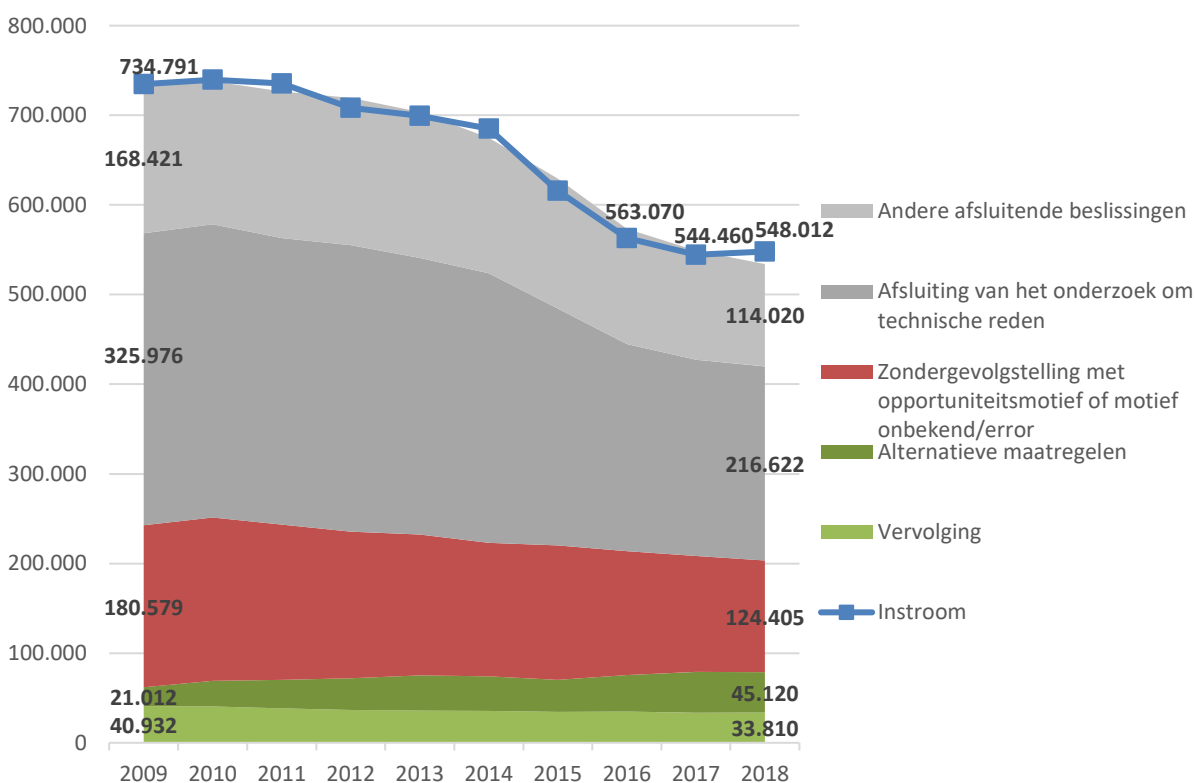
Daarnaast worden er minder zaken geopend na een terbeschikkingstelling vanuit een andere afdeling van een correctioneel parket en er worden minder zaken ter beschikking gesteld aan andere secties van het parket (jeugd of politie). Door wijzigingen in de informatica-systemen worden er minder zaken aan een foute sectie toegewezen en kan een zaak overgedragen worden aan een andere afdeling van hetzelfde parket zonder een terbeschikkingstelling in de ene afdeling en de opening van een nieuwe zaak in de andere afdeling. Zo daalden de terbeschikkingstellingen van 59.624 in 2009 naar 39.651 in 2018 (-33%).

Deze wijzigingen aan wat er instroomt hebben ook hun impact op de afsluitende beslissingen, zoals uit de figuur hieronder blijkt. Het aantal afsluitingen van het onderzoek om technische reden daalde met 34% tussen 2009 en 2018, van 325.976 zaken naar 216.622. Evenzo ging de rubriek 'Andere afsluitende beslissingen' omlaag met 33%, van 168.421 zaken naar 114.020. Deze rubriek bevat voor het merendeel

² De omzendbrieven kunnen geraadpleegd worden op <https://www.om-mp.be/nl/meer-weten/omzendbrieven>.

beslissingen zoals de terbeschikkingstelling en de voeging, waar de voortzetting van het onderzoek en het gebeurlijke gevolg door het parket plaatsvindt in een andere zaak, of zoals de seining van de dader, waar de voortzetting van het onderzoek afhangt van het vatten van de verdachte. De zondergevolgstellingen met opportunitetsmotief daalden eveneens sterk (-31%), zoals reeds eerder vermeld.

Figuur 4: Evolutie van de instroom in de correctionele parketten en van de uitstroom in die parketten, uitgesplitst naar afsluitende beslissing. De rubriek 'Andere afsluitende beslissingen' omvat de seiningen van de dader, de terbeschikkingstellingen, de voegingen, de verwijzingen naar de korpschef en de betaalde onmiddellijke inningen; de rubriek 'Alternatieve maatregelen' bevat de pretoriaanse probaties, de administratieve sancties, de betaalde minnelijke schikkingen en de voltooide bemiddelingen in strafzaken; de rubriek 'Vervolging' omvat de rechtstreekse dagvaardingen en de vaststellingen voor de raadkamer met het oog op de regeling van de rechtspleging.

Tot slot is er ook een daling van het aantal processen-verbaal opgesteld door de politie³ die noodzakelijkerwijs ook een impact heeft op de instroom van de correctionele parketten. De statistieken van de politie en deze van de parketten kunnen echter niet zomaar met elkaar vergeleken worden⁴, waardoor het kwantificeren van de daling bij het parket die het gevolg is van de daling bij de politie niet eenvoudig is. Hierbij dient ook opgemerkt te worden dat het hier de door de politie *geregistreerde* feiten betreft, hetgeen beïnvloed wordt door onder meer de beschikbare capaciteit bij de politie, de prioriteiten en de bereidheid tot rapporteren van de burger.

³ http://www.stat.policefederale.be/assets/pdf/crimestat/nationaal/rapport_2018_trim4_nat_belgie_nl.pdf

⁴ De politie telt het aantal processen-verbaal in het jaar van opstellen, waar het parket rekent met het jaar van binnenkomst op het parket, hetgeen soms slechts meerdere maanden na het opstellen van het proces-verbaal plaatsvindt. Ook stromen niet alle processen-verbaal door naar het correctionele parket, aangezien sommige bewaard worden bij de politie en andere bestemd zijn voor de jeugd- of de politiesectie van het parket. Daarnaast opent het parket ook zaken overgemaakt door inspectiediensten en op basis van klachten en zendingen van andere gerechtelijke instanties.

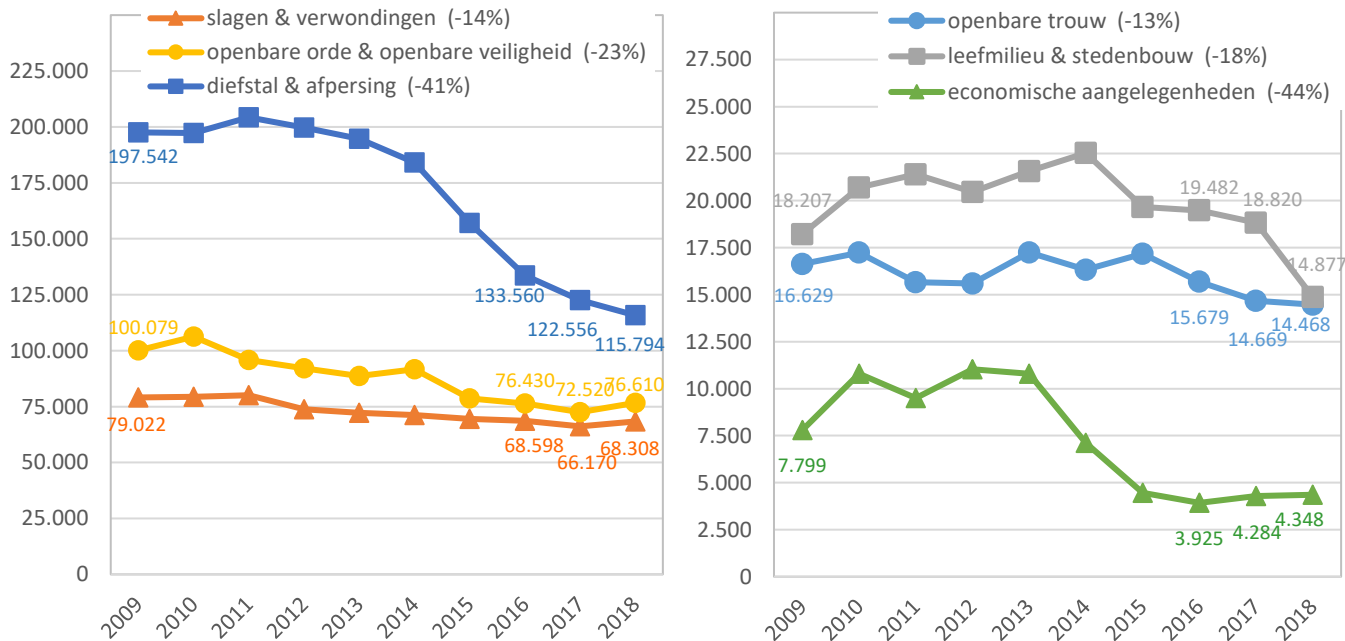
Samenstelling van de instroom

Hoewel de evolutie van de instroom wordt gekenmerkt door een globale daling sinds 2009, zijn er niettemin opmerkelijke verschillen naargelang het type tenlastelegging in de zaak⁵.

Zo valt er tussen 2009 en 2018 een markante daling op voor (zie de onderstaande figuren):

- **Economische aangelegenheden** (-44%, van 7.799 naar 4.348 zaken) zijn gedaald tussen 2013 en 2014 (-34%) en tussen 2014 en 2015 (-37%). Deze stegen opnieuw vanaf 2016 (+10%).
- **Diefstal & afpersing** (-41%, van 197.542 naar 115.794 zaken), dit type misdrijf maakt, naargelang het referentiejaar, op zichzelf al tussen de 21 à 28% van de hele instroom uit, de opvallendste dalingen vinden plaats tussen 2014 en 2015 (-15%) en tussen 2015 en 2016 (-15%). Deze sterke daling wordt in belangrijke mate verklaard door het in werking treden van de herziene omzendbrief COL 8/2005 op 1 april 2015, die zich met name richt op de gewone diefstallen en de diefstallen in een voertuig of een gebouw, zonder geweld of bedreiging (zie ook pagina 4).
- **Openbare orde & openbare veiligheid** (-23%, van 100.079 naar 76.610 zaken) met een lichte stijging van 5% tussen 2017 en 2018, dit type misdrijf maakt, naargelang het referentiejaar, tussen de 13 à 14% van de hele instroom uit.
- **Leefmilieu & stedenbouw** (-21% tussen 2017 en 2018, van 18.820 naar 14.877 zaken), waarbij de daling zich sterker doorzet bij stedenbouw (-30%) dan bij leefmilieu (-12%).
- **Slagen en verwondingen** (-14%), dit type misdrijf maakt, naargelang het referentiejaar, tussen de 10 à 12% van de hele instroom uit.
- **Openbare trouw** (-16% tussen 2015 en 2018, van 17.170 naar 14.468 zaken).

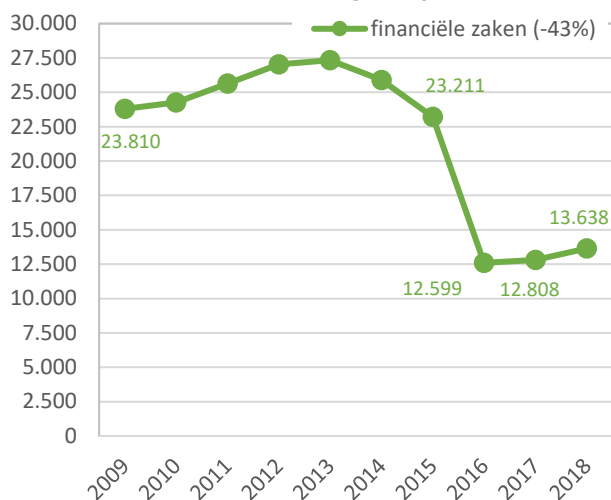
Figuren 5 & 6: Evolutie van de instroom van correctionele zaken voor de voormelde tenlasteleggingrubrieken (absolute cijfers, trend tussen 2009 en 2018 uitgedrukt in % in de legende).

⁵ Een overzicht van de verschillende tenlasteleggingsrubrieken en de misdrijven die zij omvatten, kan worden teruggevonden op de website van de jaarstatistiek van de correctionele parketten (www.om-mp.be/stat), in de rubriek "sitemap" en daarna "documentatie".

Wat betreft de **financiële zaken**: deze namen af van 23.810 naar 13.638 zaken tussen 2009 en 2018 (zie figuur 7 hiernaast), of een daling met 43% in 10 jaar tijd. De sterkste daling vond plaats tussen 2015 en 2016 (-46%). Tussen 2016 en 2018 was er een stijging met 8%. De spectaculaire terugval van dit type zaak kan gedeeltelijk verklaard worden door de inwerkingtreding van omzendbrief COL 12/2015 op 1 januari 2016, zoals eerder vermeld op pagina 4.

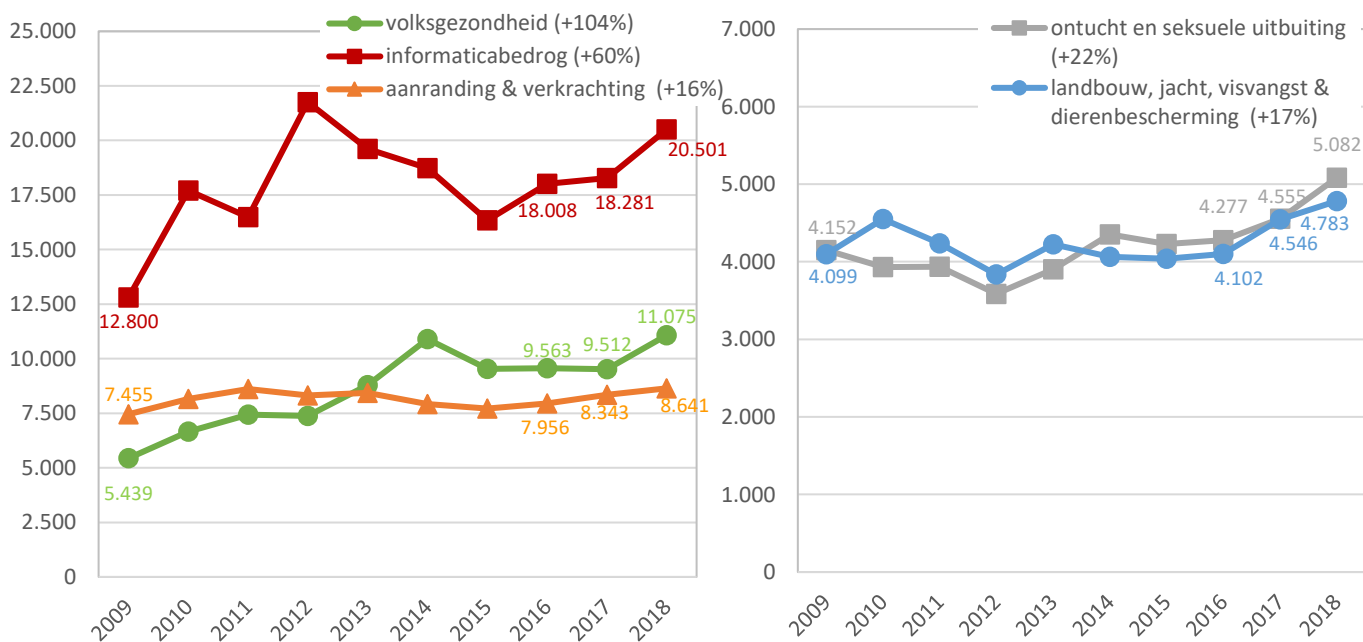
Figuur 7: Evolutie van de instroom van financiële zaken (absolute aantallen, trend tussen 2009 en 2018 uitgedrukt in % in de legende).

Ondanks de globale daling van de instroom op de correctionele parketten tussen 2009 en 2018 tonen de figuren hieronder toch een stijging aan in de volgende materies:

- **Volksgezondheid** (+104%, van 5.439 naar 11.075 zaken), waarbij de sterkste stijgingen zich voordoen tussen 2009 en 2014 (+100%) en tussen 2017 en 2018 (+16%).
- **Informaticabedrog** (+60%, van 12.800 naar 20.501 zaken), dat daarenboven ook nog sterk steeg met 14% tussen 2016 en 2018.
- **Ontucht en seksuele uitbuiting** (+22%, van 4.152 naar 5.082 zaken), met opvallende stijgingen tussen 2013 en 2014 (+12%) en tussen 2017 en 2018 (+12%).
- **Landbouw, jacht, visvangst & dierenbescherming** (+17%), deze stijging vond vooral plaats tussen 2016 en 2018 (+17%, van 4.102 naar 4.783 zaken).
- **Aanranding & verkrachting** (+16%), de laatste jaren met een opvallende stijging (+12% tussen 2015 en 2018, van 7.708 naar 8.641 zaken).

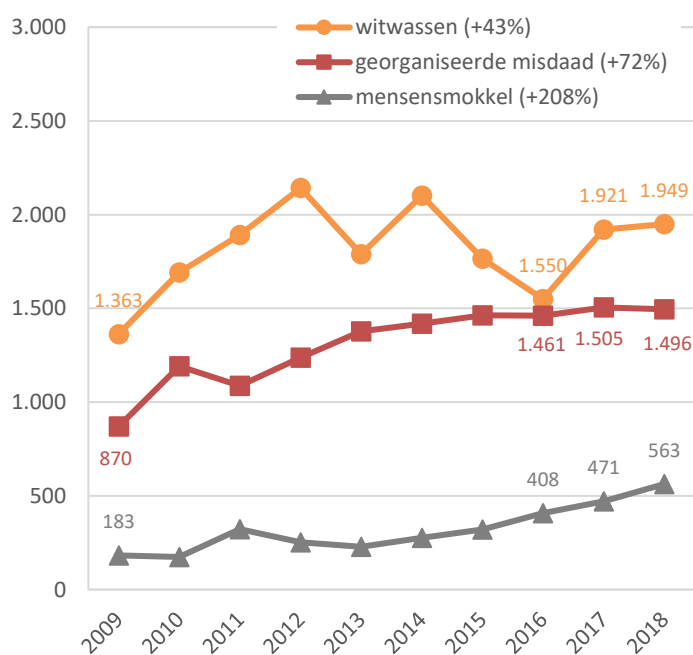
Figuren 8 & 9: Evolutie van de instroom van correctionele zaken voor de tenlasteleggingsrubrieken die de meest markante stijgende tendensen aangeven (absolute cijfers, trend tussen 2009 en 2018 uitgedrukt in % in de legende).

Tot slot worden hieronder (zie figuur 10) de stijgingen weergegeven voor twee tenlasteleggingscodes, 'Witwassen' en 'Mensensmokkel', en de groep tenlasteleggingscodes die overeenstemt met 'Georganiseerde misdaad':

- **Witwassen** (+43%, van 1.363 naar 1.949 zaken tussen 2009 en 2018);
- **Mensensmokkel** (+72%, van 870 naar 1.496 zaken tussen 2009 en 2018);
- **Georganiseerde misdaad** (+208%, van 183 naar 563 zaken tussen 2009 en 2018).

Figuur 10: Evolutie van de instroom van correctionele zaken, voor enkele specifieke tenlasteleggingscodes (absolute aantallen, trend tussen 2009 en 2018 uitgedrukt in % in de legende).

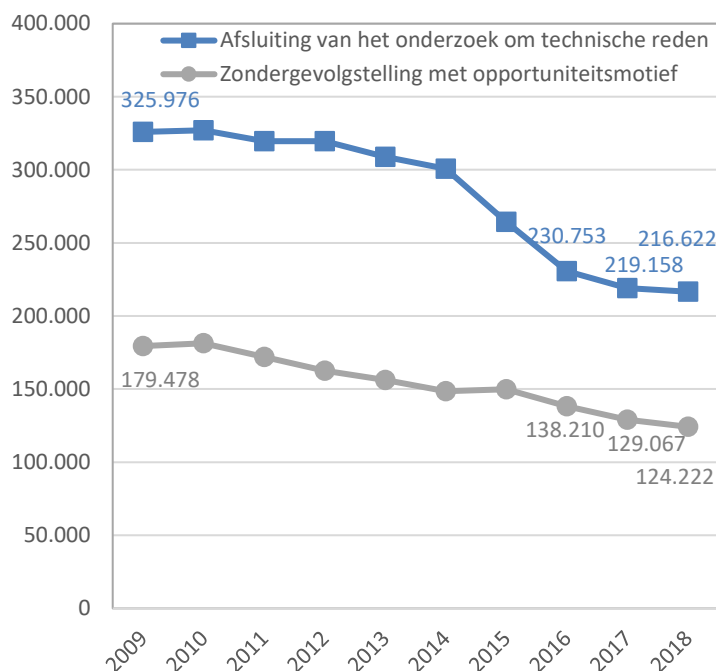

Veranderingen in de afsluitende beslissingen

Ondanks de sterke daling van het aantal afsluitingen van het onderzoek om technische reden en de zondergevolgstellingen met opportunitiemotief blijft de uitstroom hoofdzakelijk bepaald door het aantal zaken afgesloten door deze twee soorten beslissingen. Zelfs al dalen deze beslissingen sinds 2010, dan nog maken deze categorieën op zich evenwel nog steeds 64% van de afsluitende beslissingen voor 2018 uit. In 2009 lag deze proportie lichtjes hoger (69%).

Tussen 2009 en 2018 bedroeg de totale daling van deze twee categorieën 33%, van 506.555 naar 341.027. De daling van het aantal zaken waar het onderzoek werd afgesloten om technische reden bedroeg 34%; bij de zondergevolgstellingen met opportunitiemotief ging het om een daling van 31% (zie de figuur hieronder).

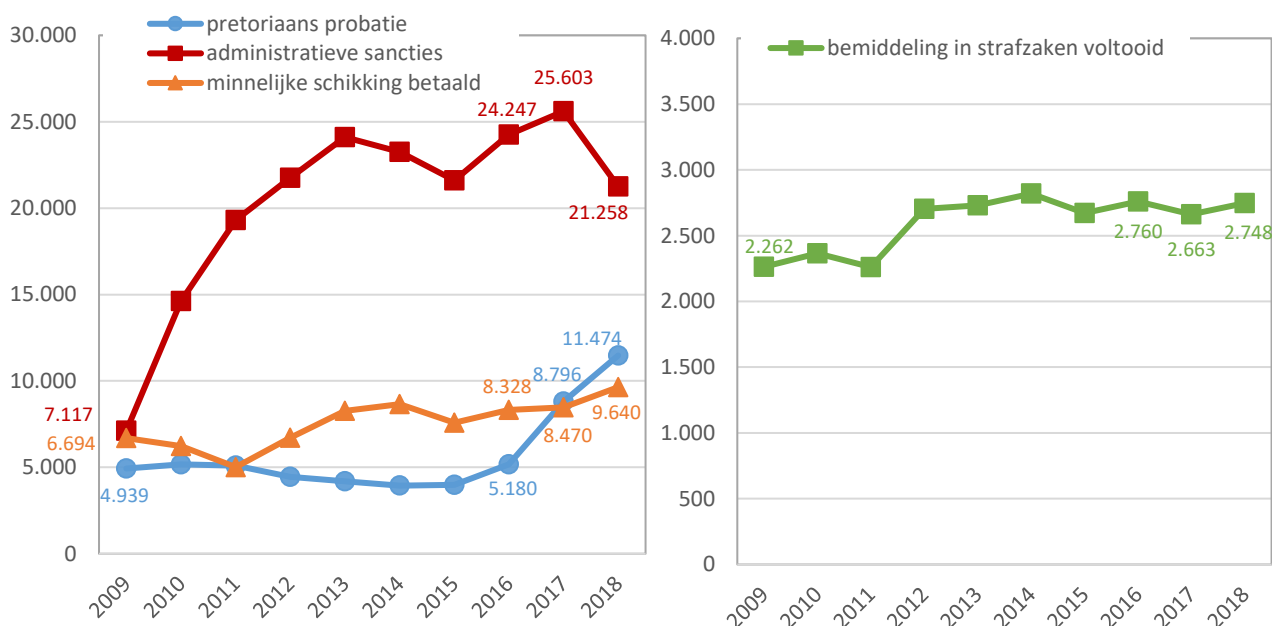
Figuur 11: Evolutie van het aantal zaken waarin het onderzoek werd afgesloten om een technische reden en het aantal zaken afgesloten door een zondergevolgstelling met opportunitiemotief

Wanneer de redenen en motieven één voor één geanalyseerd worden, kan vastgesteld worden dat tussen 2009 en 2018 in absolute aantallen slechts twee ervan stegen, namelijk 'te weinig onderzoekscapaciteit' (5.026 in 2009 tegenover 14.689 in 2018, +192%, met twee pieken in 2015 en 2018) en 'kracht van gewijsde' (3.688 in 2009 tegenover 4.314 in 2018, +17%). Alle andere redenen en motieven dalen. De meest spectaculaire daling kan, zowel in aantal als in verhouding, vastgesteld worden bij de afsluiting van het onderzoek voor de technische reden 'dader(s) onbekend': -49% tussen 2009 en 2018, zijnde een afname van 167.559 tot 85.863 zaken. De enorme daling van deze reden wordt gedeeltelijk verklaard door het inwerking treden van de herziene omzendbrief 8/2005 op 1 april 2015 (zie de voorgaande uitleg op pagina 4). Hierbij kan verder nog opgemerkt worden dat het opportunitiemotief 'andere prioriteiten' met 47% daalde tijdens deze periode, van 50.567 naar 26.593 zaken.

Vervolgens kan er wat de uitstroom betreft een verschuiving vastgesteld worden van de traditionele vervolgingsmethode (gerechtelijk onderzoek en rechtstreekse dagvaarding) naar alternatieve maatregelen. Ondanks de daling van de algemene uitstroom stijgen de cijfers betreffende de betaalde minnelijke schikking en de voltooide bemiddeling in strafzaken (respectievelijk +44% en +25% tussen 2009 en 2014 - zie de onderstaande figuren). Voorts verdubbelden de zaken die een pretoriaanse probatie kregen (van 4.939 in 2009 naar 11.474 in 2018 - zie de onderstaande figuren). De administratieve sancties kennen eveneens een stijging ondanks een daling in de jaren 2014, 2015 en 2018 (-17% tussen 2017 et 2018 - zie de onderstaande figuren).

Figuren 12 & 13: Evolutie van de uitstroom van correctionele zaken voor de beslissingscategorieën die "alternatieve maatregelen" worden genoemd (absolute cijfers).

Daarentegen kan tussen 2009 en 2018 een daling van 14% (van 23.260 naar 20.028) opgetekend worden van de door een rechtstreekse dagvaarding afgesloten zaken. Dezelfde tendens doet zich nog meer voor bij het aantal zaken afgesloten door een vaststelling voor de raadkamer met het oog op de regeling van de rechtspleging hetgeen kan leiden tot de vaststelling van het dossier voor de correctionele rechtbank of een buitenvervolginstelling van de beklaagde (-22% in vergelijking met 2009, van 17.672 naar 13.782).

Conclusie

- De daling van de instroom en de uitstroom wordt grotendeels verklaard door wijzigingen aangebracht aan de werkprocessen, die vooral een daling van de administratieve belasting inhielden.
- De daling van de correctionele instroom, die zich bijzonder sterk liet voelen tussen 2014 en 2017, hield geen vermindering in van de werklast.
- De verschillende geledingen van het Openbaar Ministerie moesten in de periode 2014-2018 functioneren met verminderde middelen omdat de bezettingsgraden van de kaders beperkt werden tot 90% voor de magistraten en 87% voor het administratief personeel. Deze percentages werden bovendien niet in alle parketten gehaald.
- Zaken met betrekking tot complexe materies, vaak ook met een internationaal aspect, die een grotere werklast inhouden, kwamen bijgevolg in de plaats van zaken over materies die relatief standaard zijn.
- Het aantal zondergevolgstellingen met opportuniteitsmotief daalde sterk. Daarentegen steeg tegelijkertijd het aantal zaken waarin het parket een gevolg kon geven beduidend. De daling van de instroom liet met andere woorden toe om meer te reageren op de vastgestelde strafbare feiten.
- De stock aan zaken daalde substantieel, of dus een afname van de achterstand op de parketten.

Registraties correctionele parketten, géén criminaliteitscijfers

Met het oog op een correcte interpretatie en contextualisering van de gepresenteerde statistische gegevens, plaatst het College van het Openbaar Ministerie nog een belangrijke kanttekening. De essentie van de jaarstatistieken is nl. het verschaffen van een objectief en betrouwbaar beeld van de instroom, uitstroom en stock van de strafzaken op de correctionele parketten. Het voorliggende cijfermateriaal geeft dus het aantal zaken geregistreerd door de correctionele parketten weer, maar kan geenszins beschouwd worden als een precieze indicator van de werkelijk gepleegde criminaliteit.

Bijlagen:

1. Hoe de cijfers van het Openbaar Ministerie correct interpreteren?
2. Jaarstatistieken van de correctionele parketten: welk cijfermateriaal kan je online raadplegen?

Vanaf vandaag (22 november 2019) is de jaarstatistiek 2018 van de correctionele parketten bij de rechtbanken van eerste aanleg en deze samenvattende nota beschikbaar op de website van de jaarstatistieken van het Openbaar Ministerie: www.om-mp.be/stat

Voor bijkomende inlichtingen en specifieke vragen over het cijfermateriaal of over de interpretatie ervan kan u terecht bij het College van het Openbaar Ministerie, via het e-mailadres sdaomp-press@just.fgov.be.

Bijlage 1:

Hoe de cijfers van het Openbaar Ministerie correct interpreteren?

Het belang van een correcte interpretatie en contextualisering van de statistische gegevens van het Openbaar Ministerie kan niet genoeg benadrukt worden. Volgende principes zijn daarbij essentieel:

- De jaarstatistiek van de correctionele parketten is **volledig en uitsluitend** opgebouwd aan de hand van de **gegevens geregistreerd** door de correctionele afdelingen van de parketten bij de rechtbanken van eerste aanleg **in het REA/TPI of MaCH - informaticasysteem**.
- Het cijfermateriaal van de statistisch analisten vormt dus slechts een beeld van wat door de correctionele parketten wordt geregistreerd en **kan niet beschouwd worden als een weergave van de werkelijk gepleegde criminaliteit**.
- **De parketstatistieken vormen evenmin een middel om de werklast van de correctionele parketten te evalueren.** Zij weerspiegelen weliswaar een deel van de activiteiten van de parketten, maar omvat niet het geheel van hun taken en activiteiten. Bovendien mag een evaluatie van de werklast geen abstractie maken van de complexiteit van de te behandelen zaken, noch van de middelen die aan de parketten ter beschikking worden gesteld voor de realisatie van de verschillende opdrachten die hen zijn toegekend. De evaluatie van de werklast van de verschillende geledingen van het Openbaar Ministerie wordt uitgevoerd door het Bureau Werklastmeting binnen de Steundienst van het Openbaar Ministerie.
- De statistieken van het Openbaar Ministerie moeten gesitueerd worden binnen het **conceptueel kader van de geïntegreerde criminologische statistiek**. De doelstelling van zulke geïntegreerde statistiek is een zo volledig en coherent mogelijk inzicht te verschaffen in de gegevensstroom van feiten, zaken en personen die in de strafrechtsbedeling zijn opgenomen, vanaf het moment dat een proces-verbaal wordt opgesteld tot en met de strafuitvoering. Dit vereist de creatie van een statistisch instrument waarvan de verschillende onderdelen op elkaar zijn afgestemd en waarvan elk deel geënt is op een specifieke fase van de strafrechtsketen.

Bijlage 2:

Jaarstatistieken van de correctionele parketten: *welk cijfermateriaal kan je online raadplegen?*

De jaarstatistieken van de correctionele parketten bij de rechtbanken van eerste aanleg kan men – vanaf het jaar 2006 – raadplegen via de website van het Openbaar Ministerie: www.om-mp.be/stat. Deze jaarstatistieken geven een globaal beeld weer van de opsporing en vervolging van strafzaken door de correctionele parketten.

De basisgegevens zijn de registraties door de correctionele afdelingen van de parketten bij de rechtbanken van eerste aanleg in het REA/TPI of MaCH - informaticasysteem. Hierbij dient gepreciseerd te worden dat het parket van Eupen pas sedert begin 2019 in het informaticasysteem registreert. De cijfergegevens zijn beschikbaar op drie verschillende aggregatieniveaus: nationaal, per rechtsgebied en per gerechtelijk arrondissement.

De jaarstatistieken van de correctionele parketten hebben betrekking op de instroom en de uitstroom van de correctionele zaken per kalenderjaar, alsook op de invloed die deze uitoefenen op de stock (d.i. het aantal hangende zaken) bij het begin en het einde van elk kalenderjaar.

Hieronder geven we een schematisch overzicht van de tabellen die u kan raadplegen in de jaarstatistiek van de correctionele parketten:

	RUBRIEK	TABEL	BESCHRIJVING
TRANSVERSE ANALYSE	Algemeen	1	overzicht van de correctionele zaken: hangende zaken op 01/01 en 31/12, nieuwe, heropende en afgesloten zaken
	Hangende zaken	2	volgens jaar van instroom
		3	volgens type tenlastelegging
		4	naargelang minstens één vs. geen enkele gekende verdachte
		5	volgens wijze van instroom
	Instroom van zaken	6	per type tenlastelegging
		7	naargelang minstens één vs. geen enkele gekende verdachte
		8	volgens wijze van instroom
	Uitstroom van zaken	9	afsluitende beslissing: aantal, percentage en gemiddeld duur die aan het afsluiten van de zaak voorafging
		10	afsluitende beslissing per type tenlastelegging
		11	zonder gevolg geklasseerde zaken: motief van seponeren
		12	ter beschikking gestelde zaken: bestemming
		13	rechtstreeks gedagvaarde zaken: type dagvaarding
		14	zaken vastgesteld voor de raadkamer: beschikking van de raadkamer bij de eerste vaststelling voor regeling van rechtspleging